

Ullum inquit uoie. *Matth's lebraute.*
 latine dicit donatus. *Ad p'sco nome*
 illi apte uerunt: qui tñi gr'e luyne minuis
 accepit. *Per p'reuidiū qd' ite' maris erat dy*
gnos. nā r'iem negat. qd' est uoie
 eadē gr'e qua donatus ē testimoniū p'p'let.
 Interpretat' em' additus siue assumptus signi
 cans. q' assumptus ē p' d'icōne a d'no. i ad
 ditus ad uñm gradus ap'lici. Hoc ante
 uoie illū lucas i martus in hac scōne ma
 gis ap'lar' uoluerūt. ne cōsor'fe operis
 cum mag'it'ce p'ulta n'isatōne palā nota
 bilē redderit. At ubi ad describendū duo
 decim ap'lor' catalogū p'ueniūt: tacito
 leui uocabulo. *matth'm illū apte m'ia qn*
uerūt. *In toto scōn' n'iem q'au' m'ia scōn' q' er'*

Dyoecianus tū aliquas lō p'ima.
 puicias p'au' tū p'p'icet. ad cōsor
 tū m'p'p' olim sibi cōmilitōne marianū
 cesare fecit. eūq' cont' amantū i' l'liamū.
 q' in baganda anima p'mouerat ad gallias
 destinant. i tū eo legione teleam. q' illis
 i' ins qui s' in egypto ex orientaliūz militi
 bz ut p'cepit. que legio sex milia septentros.
 lxxi. uiros h'bat. H'i milites xp'iabe reli
 gionis uñi susceperant. a iherosolimitane
 ut his ep' uoie rabto. *Ad u'itē uo' romā at*
augetes eandē fidē b'm martellimū in his
pontificē p'firmātes elegerūt. ut an' gladi
is interuenit: qm' sacra xpi fidē uiolarent.

Recepti g' a dyoeciano *ij*
 uolent: ut p' martianū uincere

quo t'p'at
 g' asp'it
 nullit ut
 uerarent
 leg'it
 uo' ab onā
 ad uocitā
 agnūm
 sp'itio ab
 mittendū

Martianus
 agnouit
 mittit ut
 legione p'
 exasperis
 p'eat: ut
 eica p'ape
 strenuū i'
 eiga m'p'
 t'ra'otone
 cepti. s' illi
 dei erant d'

Requi
 d'itū
 cia. Tunc
 tū ad l'ell
 ad m'itū
 redire. Tu
 hūg' t'ep'
 metū reli
 at d'itū

thā. Jam fi
7 dēmi
at. **v**
ē perat.
7. Tūc
eti ciues
glōse mor
scelē: ut le
uatus p̄m
regis legie
ac orōne
uti uie cō
religiois
stulit for
rit. Gauden
tradi ad ne
dūstis. Ac
odūb; lege
uis asperi
s inuola
būmal p̄i
te satelles
p̄militones
tam̄ p̄cio
ē: q̄ et̄ mta
mēatū.
vij
satellitib;
sar sum̄.
anima susce
p̄ceptis. n̄

temonū cūctus uitaremus. Nō inq̄as
longuis latitātes p̄manos. nos om̄s
p̄manos ēē cognosce. Nec in d̄nis d̄ye
rat legiōnis p̄lat̄ assensio; 7 cesari p̄
satellites m̄cāt. p̄cepit aut̄ ut uer̄
mū crudelitatis ordo d̄sumat. ad legio
nē p̄erat̄ crudelia p̄cepta pagunt̄: reli
quis ut redeant uiderit. **vij**

Guic exasperatus cūctissantes orati
one d̄sumat 7 addit: uadat fūmes
tus satelles 7 lpe regi n̄uicet. q̄m̄lites
sum̄? inq̄ator tui: s; cū seruitutē di li
tere d̄fitemur. Tibi militiā detem̄: illi
inotentiā. Sequi inq̄atorē n̄ lpe neq̄
q̄m̄ possum̄? ut auctore m̄m̄ negemus.
oatē p̄sterne. s; nob̄ iocūdiōra sūt: dū
teū sacrilegus tuis p̄p̄m̄? 7 ad ce
lestia regna p̄erimus. Flagrant tūc
i b̄r̄ssimis uiris martini ardor: s; aut̄
cesar cū audiss; 7 obstinatos in fide p̄
teruet̄ animos uiuor̄ uia sententia
cūctissanti inq̄at̄ legiōnē: n̄l̄inq; re
linqu. Sedunt̄ itaq; p̄m̄ gladiis. Sicq;
m̄ stā est plane illa anglica legio que
cū angloz legiōnib; iam collat̄ de
um̄ saluoth; in celis. **vij**

Peracta cete ad epulandū turba cō
sedit. Intēa ueteranus p̄manus
uoie uictor q̄ nec legiōnis euictē fuit
neq; miles ad locū itūis reductus est.
7 requirē cepit que n̄a causa ēēt. quod
m̄ tot̄ coza m̄temptoz posse ut eplān.

plem sicut ut dicitur in uita nominant. Et
enim plenitudo legis est caritas: omnes qui de
se primum duntaxat ceteris amplius pleui se.
Sicut mihi dicitur: ubi preceperunt. Et sunt non
nulli qui si que exemplaribus factis: ac
in solo ditionis ditione amulant: quos
uilo tangunt ante primum in terra amos: et faci
unt. Quid ergo uos. nisi scriptura dixerit
quorum cor comitum luctet et uirtus.

Hec tres huius me loquere uirtutes
uos ad uos metipsos reducite: secretis
siquis uos cogitationes discite. Videt
et in multis locis aguntur que breuiter tan
genito plurimum: sicut uere uocationis
muenitis. De autem que in se dicitur bonus
que enumerantur: nunc aliud recognos
at. Siquis ne detius que se prouta bonis hinc
intelligit: et nequam: genit. Pensamus
que accepta dicitur: in uirtute qua
possunt ad amorem tante sortis aulestem?

Et dicitur in uirtute lib. prima.

Somnium in oppido dicitur quod eulsum
agloris dalmaticam quidam pinnomeque co
sumi fuit pie eusebio uatus: ueste ipse
puer romae suscepit. ubi: hinc grecis et la
tinis a puenio enatus: in g. matita
tonatu: in rethorica aut uictorini prece
pore habuit. Et quoniam omne mundanarum studi
um hanc adeptus est: plurimum mona
chum habitum actusque imitatus est: capi
ditate autem uigi sinceritate castus uo
luptateque corpus plenum frangens ieiunio

hic de se scribens asserit dicens. Cum ante
annos plurimos domo parentibus: sorore:
cognatis et quibus suis difficiliter est diuendie.
latusque ubi me castitatem. Miser ego
latus tribuit ieiunata per noctem crebris
uigilans per lacrimas prout pluro sume
bat in uisibus. Si quoniam autem ipse lege cepit
sermo exelut in alit is.

Quoniam me itaque serpens antiquus sic
illiteret: medullis infusus: et
sic membra depasta sunt: ut ostia: et
rent: interuallant creque ad hinc uo
ipse ad tribunal iudicis pualor ubi tan
erat lumen et tunc exantantant claritate
fulgoris: ut methus in tra sursum aspice
no asserit: interrogatus condidit ipse
nunc me esse respondit. Et uideret. Menturis
aut. Citeromanus es: non ipse? ubi e
enim dicitur tuus ibi est et cor tuum: et uir
uictoria uia cedi me uisitat clamant: cepi
enilans. Miserere mei dicit: miserere mei.
Tandem ad plurimum genia pualor qui
asiterant pualor: ut adolescentie et erro
ri locum penitentie miteret. Ego uero te
uirare cepi et dice. Dicit si unquam hinc uero
codices seclares: si legero te negati. In
hoc uerba dimissus: reuertor ad imperos.
oculos aperio lacrimarum ymbre pualor.
nec sopor fuit manus. teste tribunali
ante quod tatum lucentes habuisse me
scapulas plagas que me tenuisse per semp
mum. — **160** — **ni**

Vita ieronimi romane esse presbit' dū
p' ceterū clarus a popularib; uenatur:
quātā ex clericorū magnatūq; ordinibus
quorū saltem uita respiciatur. eū mli
dinas pauent. Egredius q; romā i tendēs
ad orientē. pfectus ad gregoriū nazanzē
mī constantinopolitane in his ep'm: ut
scūm scriptarū studiū erudiret. H; autē
discipulatu pacta in syriā prexit: i ad
deserta loca ob agendam pnam accel
sit. Quā uō ibicē p'ficerit ubi hui' mōi
iudicauit. Quotiens inquit dicitur
i illa uasta solitudine q; exusta solis ardo
rib; l'p'ndū monachis prestat h'itatin
putauit me romanis int' eē delictis. Se
delam solus: q; amantidie replet' eā.
H;orelauri tacto mēbra deformia squali
ta cutis: si tū ethypte curus adduxerat.
Condie lacrimę: condie genuit'. Et si qū
repugnātē sopnus munitēs oppressit:
mida humis in ossa terentia collactā.
De cibis uō i potu taceo: tū eā laugie
tes aqua frigida utant': i coctū aliquid
accepisse luxurie sit.

Mlle igit' ego qui ob geseune metū tū me
carcē dampnancā. scorpionū tū locus
i ferarū. sepe cloris int' eā puellarū psal
lectant ora ieiunys. i meus desiderys el
tualnt. i in frigido corp'e sola libidini
uicendia pullulatāt. Itaq; omni auri
lio destitutus ad usū iacelini pedes lacri
mis ngalam. anie igelam. i repugnā

te carie edomandā media subiectam.
Menim me clamantē die crebro uixit
se cum nocte. nec p'us a pectoris cessasse
i'terib; quā a dūo rediret: m'etante
tūquillitas. Ipam q; cellulā meā quasi
cogitatomū d'iam p'ruelctā. i ni uat'
solus deserta penetratam. Sicubi cōcua
uallū sicubi mōtū p'rupta cernelū me
ibi mōione localam. & ut ni testis est
teus p' multas lacrimas. p' celo oculos.
m'rentes nō nūqū uidelnt m' agim
inb; anglozū int' eē.

Quadriennio itaq; reditate p'ne ex
atto. ad bethleem opidū ieronim'
remearit: ubi se se optulit p'manere.
Omīq; librorū orōnes quas p'ne memo
rit' retinelat relegens. die ieiunās de
duclnt ad uesam. Plures autē ad eū
p'rimis p'fluerūt discipuli. Namali is
autē papa tūc ipm ad scilenda uolumina
ex'p'rat'us ē. Cuncta q; heb'eorū uolumi
na uera edicōne in latinā l'guā couitit.
eaq; omnia p'meditatus ē. Centū q; t'guita
quīq; uirorū illustriū eccl'asticos sc'ptores
a p'fessione xpi usq; ad p'ny. ap'ocoli an
nū in ordinē digessit: ut sciat' quātū et
quales uiri eccl'am fundauit. Deniq; tā
ta lassitudine fatigatus ē: ut in stratu
suo iatens funiculo trale suspenso suppi
ms q; manib; ap'p'ulso exigeret: ut of
ficiū monasteri p'it potit ex'p'leret.
p' quinquaginta autē i sex annos sine

ullo ocio apud Ierusalemicos manes:
totum repleuit orem spiritali opere. **vj**

Quanti autem die leo ingens dardani-
cis nauibus ingressus est. Quibus
perit frater noster Iulianus. sed non Iohannes
uelut loquuti esse obuiauit. leo autem ut
ualluit. lesa pedis operuit plantam. Vocatus
autem frater: precepit ut lesa abluerent
pedem. Sed diuina sententia uulneratam
ascensibus inuenit plantam. Adhibita autem
cura ualluit: omnia sententia deplora-
tione cepit. nec eos qui domesticum animal
imo-
m. Nam inuenta asini sibi cura memeto ad-
panti: locus erat incessant ueneris ei
et defensor. In hoc autem precepit dominus migra-
re Iulianus sustulendo monumentum sibi fieri
iussit Ieronimus ubi posuit est: anno tunc
totius uimoris sui. Vixit autem sue imple-
uit tempore annis uonaginta octo mensibus
sex. Ordinaris est Rome presbiter etatis
sue anno uicesimo uouo. **vij**

Hic est Ieronimus qui preter ea que dicta
sunt superius multa nobis de se ipso de-
clarauit scilicet in hunc modum. Dum enim
inquit uicinis et incertis uiciorum tenebris
reumis frangerem. mens tamen cogitationibus
estuabat. ad quam edomanda tunc sum qui
ex hebreis tradidit me in disciplinam dedi-
it ut discerem alphabetum ebraicum. Sed autem la-
tonis sibi sustinuerunt. restis est ista eorum
qui mecum dixerunt uitam. Et utinam dicit.
plusquam quidem anni sunt ex quo nunquam

in uicinis meis gentilibus leuiter uisum
actor ascendit. si si quid formaliter obrepit
dum loquuntur. uelut antiqui perhibent
sunt uisum uero dicitur. Et utinam
pauca in uicinis uicinis. sed ut admodum
uenerem et certam certam. de conu-
odia puotantur. **viii**

Et utinam dicit. Ego in scelerum meorum la-
tens sepulchro patris que uicinis tolli
gatus dicitur illi clamore expecto. Iero-
nime ueni foras. Ego demerere omnia
tuta tunc. Grates autem ago deo meo que dig-
nis sui hinc que orem uicinis. Male-
ficia me garrunt: si suo ad regnum celorum
puerum per firmam et lonam sanam. Ego quidem
nouum testamentum grece fidei edidi. uetus
que uicinis ueritate hebraicum iussit. Opus
autem ac studium meum est multos legere: ut ex pluri-
mis diuisos flores campum que lonam sunt
electurus. Tertium in monasterio spirituali-
tati ex corde intendimus: et omnis ad nos
uicines preter solos letitios leti fidei
sustulimus: ac uicinis pedes abluimus.

Non ergo contempnendum arbitris
sanctum Ieronimum qui greco et hebreo
et latino eruditus eloquio ad orientalem
ecclesiam trahens lotis scis et in his sacris:
usque ad etatem deceptum. inquit omnis que
uel pene omnis qui ante illi de doctrina
ecclesiastica scripserat legit. Hic utinam et in
linguarum peritus ex hebreo in latinum septuaginta
tunc scis eloquentiam trahunt: cui?

nuerunt: & sicut unicusq; inspiratu e
 no supflua coopaconem sui laboris ad
 unxit. Nam matth' suscepisse legitur
 uicarnacone dmi scdm stuxp regiam
 uitas aut udm incedente dmi stuxp
 no aut habuit breuiatore lucas sicut
 matth' q; regu no e ee sine comitu ob
 sequio. Vn ille qui regia psona xpi rece
 perat hnt tamq; comite sibi aduinctu.
 q; sua uestigia quodamo sequeret. Sacca
 dos aut in sca scdm solus intrabat, ppe
 a cui' circa sacerdotiu xpi erat uicentio
 no habuit locu subsequente: qui suu
 uaratoru quodamo breuiaret.

Tem aut b'is euangelista int' quatuor
 celi aialia p uirtutu cui' uictimacione
 qui in sacerdotiu eligebant. uictiam se
 uisti: designatus accipit: eo qd xpc sacerdo
 tu xpi tenis amplius exponendu susce
 pit. Pulcherrime aut p uirtutu designat
 qui euanglm suu a ministerio templi
 p sacerdotiu zacharie cepit i uitempli
 deuotione spleuit: cu aplos mibi nnt
 nos uidel; nom sacerdotu futuros no
 uictimar sanguine: s; in lauce di bndic
 tone spleuit. i xpi inqueus adorantes
 regressi sut in uerlin cu gaudio magno.
 i erant semp in templo lauitantes i bu
 uicentes dmi.

l6 . . . vi .
S igit euanglm in ur a paulo audie
 rat i tenis aplos scripsit et condidit.
 Composuit i acta aploxu precipue q;

illuc confidentes remouing. demon aut
dicit. In qui uobiscum conuincit nō pō
sunt dare responsū. q̄ apli dei ibi sunt
symon et uitas.

¶

Gentem uariatū. fecit eos inquiri.
Et tū inuenit. cepit ab eis inquiri
re unde eēt. aut quid aut quare ue
nissent. Cui symon. Si gemis queris
ip̄sici. sumus. si condicōne. serui sumus
Ihu xpi. si causam. saluus. nre causa
uenerim. Cui uariatū. Inic ad pluum
uato. tū reuiter de hys audia. Dicit ei
uitas. Q̄oto magis agnū ē te cognosce
illū. an ope possis uictor exite. Dicit
ei uariatū. Audis deos nros nō ēē
ausos. corā uobis dare responsū. Pō
dit nos. nob exitus telli. Dicit ei symo.
Ut agnoscas errore lox. dāmus illis po
testate respondendi tibi. Ad huc uocē
ceperunt pluuiana aripi. et dice grande
telli futur esse. et uariatū timuit.
Dicit ei apli. Fesset timor tuus. Quastina
die uenient. q̄s misisti cū legatis iudo
cias multas restitutas mūtābunt. et
pans factū stabilibunt.

¶

Pontifices dixerūt. Nūc dix. Noli
credere ip̄sibz. nris qui talia loqu
tur. ne nō teneant quasi exploratores.
Respondit dñs. Ego uideo illos custodi
ri et etiā uos. ut uerū exitus doceat. qui
deleat honorari. qui uero p̄tempnar.
In uastias uenerūt uicini et mūtāuerūt